

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: **Fülei Sz. Lajos.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Szegyenbélyeg.

Udvarhelyvármegye homlokán ott ég a szegyenbélyeg. Rásütötték azok, a kik megfeledeztek a hazafiság és a tisztesség követelményeiről, zsoldosaivászegődtek a magyar alkotmány hőhérainak. A kiknek mindegy, akárki a gazda, csak legyen, a ki parancsol és jutalmul koncot osztogat.

Elhatározta a mindenre könnyen hajlítható többség, hogy ezentul elfogadja és beszállítja az önként kinált adókat, közreműködik az önkéntesen jelentkező ujoncok besorozásánál.

Ez a határozat első sorban is következetlen. Mert ellentétben van a régebben hozott becsületes és hazafias határozatokkal. Még csak kevéssel ezelőtt is az volt a vármegye véleménye, hogy költségvetés nélkül, sőt az országgyűlés világos bizalmatlansági nyilatkozatával szemben a kormánynak még az önként befizetett adókhoz és az önként jelentkező ujoncokhoz sincs joga. Nincs joga ahhoz, hogy az állam pénzéből csak egy fillérrel is rendelkezék, vagy csak egy állampolgárt is katonai szolgálatra fölvegyen. Így rendelik törvényeink, így parancsolja a magyar alkotmány szelleme. Sőt az állampolgároknak sincs joguk arra, hogy az országgyűlésen nem érvényesülhet, az országgyűlés működését és ellenőrzését törvénytelen eszközökkel lehetetlenné tenni igyekvő kormányt régi törvényeink és az országgyűlés világos tilalma ellenére pénzükkel vagy katonai szolgálatukkal támogatassanak.

Ez az álláspont helyes. Miért változtatta meg tehát a vármegye előbbi meggyőződését? Talán javultak azóta a politikai viszonyok? Talán becsületesebb, törvénytisztelőbb lett azóta a törvénytelenlegben fogamzott, törvénytelenül létező kormány? Nem gondolnám!

Minden nap, a melyet ez a gyalázatos bünszövetség a kormánynon tölt, csak szaporítja büneinek lajstromát. A törvénytelen főispánkinevezések, az erőszakos beiktatások, a megyei önkormányzatnak csendőri és rendőri karhatalommal való megölése, a hazafias megyei tisztviselők üldözése, a póttartalékosok behívása, mind-mind a kormánynak nevezett gonosztevő társaság lelkét terheli. És e bü-

nöket betetőzi az országgyűlés törvénytelen elnapolása, hogy ne kelljen félniök a vád alá helyezéstől és ellenőrizhetetlenül garázdálkodhassanak az országban.

Mikor Udvarhelyvármegye elhatározta, hogy az önkéntesen kinált adót sem fogadja el és az önként jelentkező ujoncok fölvetelénél sem működik közre, akkor még a kormány büneinek száma jóval kisebb volt, mint most, mikor előbbi hazafias határozatát megváltoztatva, segédkezet nyújt a kormánynak, hogy tudatlan vagy mézes-mázos szavakkal, csillogó ígéretekkel félrevezetett emberek önként befizetett adófilléréivel tovább tengesse gyűlölt életét. Miért kellett tehát letérni az egyenes utról, miért kellett követnie a kormányt a törvénytelen ségek ingoványos talajára? Azert, mert kevés a törvényhatóság kebelében az igazi ember, az igazi hazafi. A nagy többség személyes érdekek rabja vagy a hivatalos szubordináció kényszere alatt nyög.

A szegyenletes határozat megvan, de nem nyugszunk bele. Nem engedhetjük, hogy a törvényhatóság segédkezésével csavarják ki kezünkben az alkotmány védelmére való legerősebb fegyverünket: az adó- és ujoncmegtadási jogot. Nem felebezünk a haza ellenségeihez, hanem a néphez fordulunk. Ahhoz a néphez, melyet a mindenkori kormányok eddig csak hatalmuk vak eszközeinek tekintettek, s melyet most, az ország válságos napjaiban mindenféle ígéretekkel akarnak saját maga árulójává tenni azok, akik egész életükben a nép ellenségei voltak.

Hozzátok fordulunk adózó polgárok, s a haza szent nevére kérünk benneteket, ne támogassátok egyetlen fillérrel sem a magyar nemzet szabadsága és alkotmánya megsemmisítésére Bécsből a nyakunkra rendelt kormányt. Ne befolyásoljon benneteket az a gondolat, hogyha önként nem fizettek az adót, akkor majd egyszerre sokat kell fizetni és nem bírjátok el. Helyezze el mindenki takarékpénztárba az adóra szánt összeget s akkor, ha majd becsületes kormány jön, nem fog nehézséget okozni a fizetés.

Hozzátok fordulunk székely ifjak, kik lelkesedni tudtok a

hazáért, s gyönyörűséggel tanuljátok az ősök nagy tetteit. Ne hagyjátok magatokat pillanatnyi előnyök kilátásba helyezésével elcsábítani. Ne feledjétek, hogy ha most beálltok katonának, ezzel nem hazátoknak tesztek szolgálatot, hanem épen ellene törtök és a haza ellenségeit segítitek. Az olyan ember, aki személyes érdekekért árulójává lesz hazája szent ügyének, becstelen és gyalázatos.

Ha a törvényhatóság elfeledkezik magáról és fontos hivatásáról, mi ne feledjük el a haza iránt való kötelességeinket. Akkor lehetetlenné válik a szegyenletes határozat fogamatosítása és nem leszünk megbélyegzettek ebben az országban.

Dr Pál Ernő.

A politikai helyzetről.

Békétárgyalások.

A nemzet a béke után vágyik, de épen a tartós béke érdekében nem állhat meg a fél uton. Igen gyakran látjuk, hogy az ország alaptörvényeit gonosz tanácsosok sugallata következtében, otrombái és rendszeresen sértegetik. A nemzet és annak különösen a függetlenségi párt akaratát képviselő része a *békét csak úgy hajlandó elfogadni, ha a harc alapokai meg lesznek szüntetve*. Fél akarat egész bukás. Tehát elpaktumozott békét elfogadni hajlandók nem vagyunk. Már pedig a szállongó békétárgyalási hírek arra engednek következtetni, hogy a nemzetet, ha akarom vemhes féle békeajánlatokkal akarják elaltatni. Széll Kálmán, Lukács László, Tisza István külön-külön kihallgatáson voltak a királynál és bár a kihallgatás eredményét elhallgatják, de a levegőbe szállong az a hír, hogy a király a koalíciót szándékszik a kormány alakításra felkérni, mely kormánynak élén gróf Andrássy lenne. A magyar szóért folytatott harc helyébe jönne az áldást magában rejtő *legyverszünet*. A korona tekintélye csorbitatlanul maradna, a nemzet pedig gazdagon ellátva nemzeti engedményekkel, a magyar seregekbe kapna magyar zászlókat és a közös pénzügyminisztert Budapestre.

Ez nézetem szerint a vakulj magyar elméletnek szembetűnő ismétlése. Nem használt az erőszak, a kegyek osztogatása, most előveszik a porhintést, a hízog szép szavakat, az ámitást, mert, ha valóban békét akarnának, nem egy két udvari kegyenc dugná össze a fejét

és suttogná a békét, hanem rendes tervezetet nyujtanának a nemzetet képviselő összetartott és nem szétoszlott országháza elé. A nemzet szerencsésére vezetünk ösmerik Rákóczi Ferenc felejthetetlen versét: „Ne hidj komán a németnek, akár mivel hitegetnek” és bár Lukács László fejtegetéseit meghallgatták, de azt nem is tárgyalták, hanem napirendre tértek fölötte.

Ösmerjük Bécs béke ajánlatait, mert bár égető szüksége van pénzre és katonára, a mit mi nekünk kiadni nem oly égető sürgős, a hadügyminiszter pedig az ország nagyhatalmi állását félti, mégis csak úgy hajlandók békét kötni, ha a nemzet meghajol az ő akarata előtt, lemond életszükségletét képező követelésekről, nem rézza le testéről a századok óta ott élő pőcákat, hanem Jób türelemmel várja a végkimerülést.

A pénz fogytán, a póttartalékosok behívása sikertelen, a hitel megcsappant, az állam nagyhatalmaságát a külföld kezdi kétségbe vonni, a nemzetiségek közül csak az oláhok csekély töredékét sikerül beugratni, ezért lett egyszerre oly sürgős a „rend helyre állítása”. De a nemzet vár türelemmel és kitartással, mert ha a nyomor és szenvedés be is következne, az nem a nemzetet törné le, hanem a bécsi kezét farszta alá ki.

Udvarhelymegye a nemzeti küzdelemben, vagy egy következetes vármegye.

Megtartottuk az első törvényhatósági közgyűlést, hol kormánybiztosunk elnökölt. Meg is látszott a nyoma, mert az önkéntes adók és ujoncok tárgyában bár heves 4 órai küzdelem után 60 szavazattal 46 ellenében a közgyűlés a belügyminiszter megsemmisítő határozatát alázatosan tudomásul vette. Tudomásul vette azt a leiratot, melyet a kormánybiztos lejtöveléig elég hazafiasan háromszor utasított vissza egyhangulag. Keseredett harc folyt a törvénytelen kormány és kiküldöttje alkotmányellenes akaratával szemben, melyet az elnöklő kormánybiztoson kívül, ki nem annyira elnökölt, mint vitatkozott, Dr Solyomossy Lajos vett pártfogás alá. Érdekes jelenség volt az elnök magaviselete, ki eredményesebben velt eljárni, ha e nemzetellenes intézkedést látszólag hévvel veszi védelmébe, de mivel ő is magyar ember és így valószínűleg úgy gondolkozik, mint mi, hivatalos kötelessége pedig mást tenni parancsolja. Mit tett? Bele tüzelte magát. Ugy tett, mint az oroszán, mikor támadják, addig

n és port-
árakban

ÓDA

Nagy választék nyakendők- és kalapokban

MESES- ÉS EMLÉKKÖNYVEK, ALBUMOK

etek

né-

BE.

csapkodja farkával az oldalát, míg teljes dühössé lesz. Elnökünk is addig ingerelte saját szavaival magát, míg a nagy indulatban önön szavát sem hallotta. Ebben különben segített az ellenzék is, mert igen sokszor tulharsogta az elnök dühét annak hazafiatlan érvelései alkalmával. Az ellenzék részéről Ugron Zoltán és Dr Kovácsy Albert képezték a kihívó, az ingerlő részt, csakhamar jött Dr Gyarmathy az ő lándzsaszurásaival, melyet követett Dr Válenstik tiszt ügyész hatalmas lesújtó dárdájával, ugyszintén Péterly plebanos semmit nem kimélő nagy botjával. Az így pocékká vert ellenfélnek a kegyelemdőfést Soó Gáspár adta meg, Pap Mózes a hideg vizet öntötte rá és elparentálta csattogó szónoklatával Deák Miklós.

Középtéren mozogtak Dr Damokos alispán és Dániel Károly, kik az országházhoz felírni, de a miniszteri leirathoz alkalmazkodni javasolták. Örömmel konstatáljuk, hogy mindketten siettek kinyilvánítani, hogy a haladó pártnak nem tagjai. Védekezésükből kitetszik, hogy ily irányban való gyanúsítást becsületsértésnek minősítene.

Ha az ember karddal áll szembe ellenfelével és azt úgy vágja, hogy agyveleje kilocscsan, az becsületesen meghal és többé nem alkalmazkodik. De mennyire másképp van, ha érvekkel küzdenek. Itt gondolni sem lehet olyan győzelemre, mely véglegesnek volna nevezhető. Itt ellenfeledet bármint szét szeled is, az ujjolag feltámad, újból kezdi a harcot, mert nem tudja, hogy mikor kell logikailag halottá lenni. Ellenfeleink is nem látják, hogy ők a nemzeti közvélemény előtt leélt alakok, még aznap újból felvették a küzdelmet, mert a főispáni tekintély felgalvanizálta. De csak egy tárgynál mutattak ellenállást, t. i.: mikor a 40-es bizottság feloszlását tudomásul vették ugyan, de indokai figyelmen kívül hagyásával. Ezt mi különben nem annyira ellenhatásnak, mint szeméreméretnek tudjuk be.

Nem érdektelen jelenség az indítványok tárgyalása. Török Pál, ki csárog a csárogókkal, egy nemzetközi szociális izü indítványt nyújtott be, de tekintettel a hangulatra és valószínűleg a koalíció áramlat felülkerekedésének hírére, visszavonta. Ami szembetűnő volt, Válenstik két indítványának egyhangú elfogadása. Elfogadták ellenfeleink tiltakozó feliratukat az országgyűlés elnapolása ellen, de elfogadták a nemzeti ellenálló Pest-megye és Abauj-Tornamégye közgyűléséhez intézett átiratunkat. Ez mit jelent? Következésséget, a következetlenségben. Idehaza leki-csinylik a nemzeti ellenállást, azt megrovandónak, hibásnak találják, de más megyében hazafias, dicsérendő és üdvözlésre méltónak mondják. Hasonló ez, mikor alattomos cseléd nem mer ura ellen tenni avagy szólani, de merészebb társát annak elkövetésére nógatja. Csak több ilyet uraim és lassanként kikűszörüljük a hazafiságunkon ejtett csorbát.

Nem hagyhatom említés nélkül azt a visszás dolgot, hogy a vidék úgy érez, úgy gondolkozik, mint mi

és mégis a vidék küldöttjei, kik ugyanazt az egészséges levegőt szívják, mint mi, nyomoruságaik azonosak a miénkkel, ami nekünk fáj, az nekik is fáj. a mi ellenségeink nekik is ellenségek, mégis az annyira elítelt kormányt és annak kiküldött biztosát támogatják. Hát a megyeház levegője annyira telítve van bacillussal, hogy az ők lelküket képes megrontani? Hat egy főispáni kézszorítás, vagy más által fizetett közebed annyira elfeledtetni a saját és 500 kiküldője és köre érdekének istápolását? Szokjanak le arról kedves tagtársurak, hiszen önök nem kapnak főispáni fizetést, sőt meg körjegyzői fizetést sem valamennyien. Gondolják meg, hogy a kormány által két kézzel szórt teméntelen pénzt és a Bécsnek fizetett évi több száz milliót a mi két kezünkkel kell megszerezniük. Gondolják meg, hogy ha a pénz kezünkből kiesik, botot kell helyebe vegyünk és ha azt koldusbotnak vagy vándorbotnak nem használjuk, esetleg más célra fordítjuk.

Glosszák.

„Akármilyen kormány jöjjön, én hivatalomban maradok“. Ezt mondotta az Udvarhelyvármegyébe befészkelődött megyefőnök. Ezzel iparkodik elrettenteni a szembeszállókat, elhatározásra bírni a létezőket és a hűségben megszilárdítani az akármilyen pártiakat. Nem az a lényeg, hogy befog-e teljesedni ez a fenyegetőzés, hanem az, hogy a császári biztos ur így fenyegetőzik. Mert mit is jelent ez a nagyhangú mondas? Azt, hogy ez az ur készséggel hivatalban maradna akármilyen kormány alatt is, csak marasztanak. Fő a hivatal és a fizetés. Az elv, a meggyőződés, a tisztesség csak holmi elavult szentimentalizmus, mely nem méltó a modern kor reálistan gondolkozó gyermekéhez.

Ami lelkesedjenek a császári biztos nagy mondasán az ő személyes hívei, hiszen azok úgy sem számítanak, mert ugyanis mindig a hatalom árnyékában hűsölnek. De a kik eddig még haboztak, a kik optimisztikusan itélték meg a darabontok és csatlósai hazafiságát és szándékaik tisztaságát, azok álljanak az ellenállókhoz, mert az ország nyakára tolokodott politikai kalandorok veszedelmesebbek, mint első pillanatra hittük volna s velük szemben csak egyesült erővel lehet sikerre számítani. Az ellenállók pedig annál szilárdabb elhatározással küzdenek a nemzet igazáért.

Egy „i“ betű volt a különbség, mely a középkor vallási vitaközöit a „homousion“ és „homoousion“ tana fölött elkeseredett vitákra tüzelte s bizony, még a máglyáknak is juttatott áldozatokat. A mi harcunkban is szerepel ez az „i“ betű. Velünk van az igazság s ezzel szemben áll a darabontok részéről a — gázság.

A kormány a bíróságokhoz folyamodott, hogy adjanak igazat neki s mondják ki, hogy jog a jogtalanság és bűn a kötelességteljesítés. A nemzet ítélete után „a király nevé-

ben“ szóló ítéletet kívánt. Meg is kapta. A független bíróság fölmentette a vad alól úgy az abauji, mint a zempléni alispánt. Ez a fölmentő ítélet elítélő a kormányra nézve. Vagy erre is azt fogják mondani, hogy „nem gilt“? Mert nem a császár, hanem csak a király nevében hozták.

Örömtől tombol a haladó-párt. Kristó előterjesztette az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot. Természetesen nem a törvényhozás színe előtt, hanem a magamódja szerint. Kinyomatta az állam pénzt és küldi boldognak, boldogtalannak, mint az élelmes kereskedő az árjegyzéket. Ugy tudtuk, hogy törvényjavaslatot az országgyűlés elé kell terjeszteni, hogy törvény lehessen belőle. Vagy Kristóék ezt a törvényünket is megváltoztatták s ezentul majd a vásári bódében csinálják a törvényt? Avagy talán nem is az a céljuk, hogy az általános választói jog törvényerőre emelkedjék? ...

Bodrogközi.

EGYHÁZI ÉLET.

Sz-Antal-estély. Folyó hó 12-én, a róm. kath. főgimn. dísztermében első ízben tartott Szt-Antal estély méltó helyet foglal el az előző években is tartani szokott vallásos estélyek sorában. Az ünnepies megnyitó beszédet, Jung-Lseke Lajos apát-főesperes plebanos gyöngéldese folytán, Fazakas Gáspár főgimnaziumi tanár tartotta, frappáns vonásokkal utalva a csaknem minden vonalon észlelhető pauperizmusra, nagylelkű adakozásra hívta fel a vallásos estélyekért mindig lelkesülő közönség figyelmét. Utána Bartha Teréz lépett a pódiumra, ki miként az előző években is, ügyesen előadott szavallatával érdemelte ki a közönség tetszését. Nagy érdeklődést keltett továbbá Szemlér Ferenc főgimn. tanárnak szabad előadása, ki állandó figyelemmel kísérve az itt amott megújuló kath. hitéletet, annak lelkes követésére buzdított s alapjában véve erős és öntudatos katolicitást hangoztatott előadásában. A nagy tudással és készütséggel tartott beszédet színni nem akaró tapsokkal honorálták. A kedves és vonzó ünnepele után, Szabó Dénes főgimn. tanulóknak jól átértett és megfelelően előadott szavallata s a szokásos „Szt-Antalhoz“ irt ének elhangzása után véget ért. Ezuttal is hálás köszönet a rendező bizottság lelkes tagjainak, kik a szent ügy érdekében fáradhatatlan odaadással buzgókodtanak. A következő Szt-Antal-estély karácson 2-ik napján d. u. 5 órakor fog megtartatni a következő programmal: 1. Ének Szt-Antalhoz. 2. Szavallat Utí Gizella. 3. Felolvasást tart Burger Arthur főgimn. tanár. 4. Szavallat Dobay Tibor. 5. Ének. Szt-Antalhoz.

Unitárius istentisztelet. A helybeli unitáriusok folyó hó 25-én d. e. 10 órakor kezdődőleg a vármegyeház nagytermében ünnepi istentiszteletet tartanak, mely alkalommal urvacsoportosítás is lesz.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Az országgyűlést** e hó 19-én jövő évi március 1 ig ismet kiralyi kéziratral elnapolták. Fejérváryek nem mentek el a képviselőházba s a szociálisták sem vonultak fel. Csend volt és felemelő azon tény, hogy az egész képviselőház összeolvadt az alkotmány védelmében. Apponyi mesteri fejtegetéseiben elítelte a kormány eljárását, az örökös elnapolásokat, az országgyűlés működésének megállítását, az alkotmány rosszhiszemű és lelkiismeretlen megsértését. Tisza és pártja is hozzájárult Apponyi indítványához és így egyhangulag történt a képviselőház határozata. Az ülés igen lelkes hangulatban ért véget. Ezen körülmény fényes bizonyíték, hogy a mi vármegyénkbeli császári biztosnak erőszakolt, összefogdosott „hívei“, most immár csak haladó-pártiak lehetnek. Most még Tisza köpönyege alól is kiestek. Azt igazolja az országgyűlés, hogy ami részünkön van az igazság — hiába okvetetlenkedik tehát a Fejérváryek helyi uszályhordozó „Fregoli“-ja; napjai meg vannak számlálva.

— **Családi ünnep.** Bodrogi István helybeli csizmadia-mester, az ipartársulat érdemes atyamestere és neje Veress Anna, e napokban ünnepezték meg házasságuk 25 éves fordulóját. Magában már ez is érdemes a feljegyzésre. Sokkal értékesebb azonban, hogy a felemelő családi ünnepélyen id. Bodrogi György, az agg 48-as honvéd és neje Bató Julianna, az ünnepezt atya-mester három évvel ezelőtt aranylakodalmat ült szülői is teljes egészségben vettek részt. Mindkét alkalommal Vajda Ferenc helybeli ev. ref. pap mondott áldást és az ünnepezt lakásán a számos rokonság részvételével megtartott lakomán hazafias felkészöntöket. A vidám multság a hajnali órákig tartott.

— **Egy interpelláció története.** U. Z. törvényhatósági bizottsági tag, ki ellenőrzési kötelességének teljes tudatával van, egy sajnálatra méltó esetet vetett fel a törvényhatósági közgyűlésen. Ugyanis Gálffy, a kereszturni járás főszolgabírája, ki törvény szerint hivatva van az utcai és koresmai verekedések fölött bíráltni, ezen kihágásokat legszelesebb mederben kultiválja. Mult héten az ő szolgabírói működésében hetedszer E. D. ügyvédjelöltet, ki egy vendéglő asztalánál gyanútanul ült, arculütötte. Ezt kihívás, csütörtököt mondó pisztolypárbaj követte, tehát a társadalmi követelményeknek megfelelőleg elintéztetett. De érdekléljük, hogy miként lesz fegyelmi uton elintézve. Ezt az urat egy ilyen pofozkodás után vitték fel főszolgabíróknak, ha ez alkalommal is így járnak el, csakhamar főispánná pofozza föl magát.

— **Vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelmi miniszterium folyó évi december 24. és 31-ére az ipari és kereskedelmi árusítás, illetve adás-vevés céljából a vasárnapi munkaszünetet kivételesen, nevezett napokon d. u. 5 óráig engedélyezte. A borbélyok és fodrászok pedig korlátozás nélkül egész napon át végezhetik munkájukat.

— **A jó izlésű kutya.** A minap a színházban történt, hogy egy véletlenül odátévedt kutya vármegyénk köztisztviselőnek nem örvendő császári biztosát erőlyesen leugatta. Valahányszor fölállott a megyefőnök ur, hogy kimagasló alakját a szín-

házi közönséggel bámultassa, a dühös kis állat mindannyiszor hangos ugatásban, a közönség pedig homéri kacajban tört ki. Ettől a kutyától bizony sokan tanulhatnának a vármegyében...

— **Távol maradt hazafiak.** A vasárnapi értekezleten és hétfői közgyűlésen részben betegség, másrészt elháríthatlan akadályok miatt nem jelenhettek meg és elmaradásukat igazolták: Ugron Akos, Gyárfas Endre, Orosz Lajos, Dr Lukácsffy István, Sebestyén Mózes esperes, Dr Viola Sándor

— **A Kereskedők és Kereskedőifjak Otthona** e hó 26-án (karácson másodnapján) d. e. 11 órakor az új helyiségben (Dr Ráczkői Sámuel orvos házában emeleti részén) diszkozszyüléssel kapcsolatosan ünnepelesen megnyílik. Ezen aktusra az érdeklődő közönséget e helyen hívja meg az Egyesület elnöksége.

— **Vármegyénk Gazdasági Egyesülete** f. hó 19-én tartotta meg az évi utolsó rendes közgyűlését Dr Damokos Andor alelnök vezetése alatt. Megelőzőleg választmányi ülés volt a közgyűlés tárgyainak előkészítésére. Egyhangulag vették tudomásul Hlatky Miklós titkár gondosan megszerkesztett előterjesztésében a jövő évi munkaprogramot és költségvetést, a melynek 1400 K-nyi hiányát a földmívelési kormánytól, mint államsegélyt kérelmezik. Hollaki Arthur elnöknek lemondását tudomásul vették és egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak az egyesület ügyei körül szerzett korszakalkotó tevékenységeiért. Gazdasági előadások tartását is kimondotta a közgyűlés. A heremag termelésére pedig nagyobb akciót indítanak. A Tartod legelő megvétele ügyében bizottságot választottak. A székelykeresztúri tenyészállatkiállítást megtartják, faipari tanfolyamokat rendeznek. Tarkamarhák beszerzését erkölcsileg pártolják, de tényleg jövőre is csak erdélyit vásárol szétosztásra az egyesület. Több gazdasági kérdés megbeszélése után, a közgyűlés véget ért.

— **A korcsolya egyesület** annyira következetes cselekményeiben multjához, hogy kezd eredeti lenni. Mindenütt, a hol van jégpálya azért van, hogy korcsolyázzanak rajta. Ennélfogva, mielőtt a hideg megengedi, meg is teszik ezt. Udvarhelynek e dologról más felfogása van: itt van a korcsolya egyesület és jégpálya azért, hogy legyen mivel dicsekedni; de nem azért, hogy korcsolyázzani is lehessen. Olyan hideg van, hogy az Egyesület tagjai közül senki sem mer az utcára még kimeni sem; tán a meleg szobában gondolják azt, hogy nem fagyott még?

— **Öt rendőr utazik.** A multkor azt irtuk volt, hogy három rendőr Amerikába utazik. Ez a szám azóta emelkedett még kettővel, mert most öt közrendőr helyére hirdet pályázatot a polgármester. Folyó hó 27-ig lehet pályázni. Fizetés egyenkint 480 K és ruházat.

— **Nyílt kérelem a vidéki postások és postai küldemények kézbesítőihez.** A „Székely-Udvarhely” c. lapunkat, mint a függetlenségi és 48-as párt organumát a függetlenségi köröknek július havától fogva kivétel nélkül minden községbe küldjük. — Több helyről értesültünk, hogy lapunk expediciálá közben illetéktelenek kezébe jut. Adataink vannak. Felkérjük önöket sziveskedjenek eljelenzenveiket félre téve, erkölcsi és fogadott köteleességeiknek megfelelőleg címzettnek kezébe juttatni. Szerkesztőség.

— **Uj tejszövetkezet a vármegyében.** Vármegyénk Magyaros községében a székelyföldi miniszteri ki-rendeltség támogatásával, továbbá Bögöz, Agyagfalva, Mátisfalva és Décsfalva községek belevonásával f. hó 14 én új tejszövetkezet alakult. Alakuló gyűlés Dorner Béla kir. gazd. intéző és Vencel Dezső vajmester jelenlétében folyt le. A szövetkezet működését 1906. év jan. 1 én kezdte meg; addig is a helyiség elkészítési és berendezési munkálatok már javában folynak. A tejszövetkezet élén, mint annak elnök-igazgatója, Roz-onday István magyarosi tanító áll.

— **Kosárfonó-munkák kiállítása.** Az udvarhelymegyei iparfejlesztő bizottság támogatásával november 30 án Miklós György tanító szakértői vezetésével megnyitott és azóta szép eredménnyel vezetett vész-szőipar tanfolyam e hó 22-én befejezést nyer. A munkák a karácsoni ünnepek alatt az iskola termében Szentmihályon ki lesznek állítva s az érdeklődők megtekinthetik.

— **Elveszett borjas tehén.** Különös dolog, de hivatalos aktából látjuk s így el kell higgyük, hogy Tassaly Lajos helybeli mészáros polgártársunk istállójából egy szürkeszörű, 5 éves tehén, egyéves üszöborjával együtt elveszett.

— **Vas- és fémpari kiállítás** lesz Budapesten jövő év május 29-től július 2-ig. Bővebb ismertetést küld a kiállítás rendezősége Budapest, VI. Gyár utca 64. szám.

— **Vadászat.** Petek község vadászterületét folyó hó 28 án d. e. 9 órakor január 1-től hat évre bérbe adja.

— **Elkallódó milliók.** Ha megtekintjük a hivatalos sorsolási jegyzéket, azt látjuk, hogy évről-évre óriási mértékben nő a fel nem vett nyereményeknek, az ugynevezett hátralékosoknak a száma. Ez azért van, mert a sorsjegybirtokos közönség felelősen vizsgálja meg koronkint a huzások eredményét. Ennélfogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a jártatása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap”, a melynek sorsolási mellékletét a Pénzügyi Utmutatót a belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközlönyt, a pénzügyminiszter, mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt hivatalosan ajánlották. A lap előfizetői, a januári számmal ingyen megkapják a Pénzügyi és Tözsdei Évkönyvet, a mely a sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1905. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva, nincs. A „Pénzügyi Hírlap” előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval, a Pénzügyi és Tözsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII., Kerpesi-ut 44.

— **Eladó faanyagok.** Az ország területéről 1906. évre eladásra bejelentett faanyag mennyiség összes adatai a székely kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

LEGUJABB.

A darabontok mennek.

Fejérvary és társai beadták lemondásukat, A király még nem döntött, de remélhetőleg a karácsoni ünnepekre meghozza azt az örömet, hogy pokolba kergeti zavart és elkészedést okozott cselédjeit.

Ugront elítélték.

Marosvásárhelyről vett távirati értesülésünk szerint Ugron Gábor büntetést a tábla 8000 K-ra emelte, az összes igazgatósági és felügyelő bizottsági tagokat pedig felmentette, illetve helyben hagyta az első bíróság ítéletét velük szemben.

Színház.

Örömmel tapasztaljuk, hogy első alkalommal derék színészeinket félre ismertük. Általánosságban csak jót mondhatunk felőlük. A *Svihákok* szombat esti előadása élvezetet nyújtott a meglehetősen száma közönségnek. Különösen *Miklós* Gábor kifejező komikuma domborította ki helyesen a darab jellemét. Partnere, *Erdélyi* Cornelia szintén hozzájárult az összhang fenntartásához. *Székely* Sándor iskolázott és kellemes férfias hangjának is jutott a tapsokból. *Inke*, *Miklós* A., *Uti* kis szerepeikben jók voltak.

Vasárnap délután a *Méltóságos csizmadiát* adták a rendes vasárnap délutáni módon és sikerrel. Este Moldován Gergely mély gondolatu és igazi drámai erőtlő duzzadó népszínműve, *Flórika szerelme* került színre jó szereposztással, de kissé hiányos rendezéssel. *Florikát Erdélyi* Corn. kedves naiv leánynak mutatta be és csinos éneke méltán aratott tapsot. *Székely* Sándor is fiatalos hévvel játszott. Hanem *Miklós* Gábor különösebb dicséret is illeti, úgy látszik ismeri az erdélyi népet, jó megfigyelő tehetsége van. Alig volt egy-egy mozdulata elhibázott. Legtöbb tapsot ő kapott, *Vaszi (ifj. Gáspár* Jenő) szintén sikerrel utánozta eszmei alakját. Bánfalvi a cigányt adta jól. *Inke* pedig vonzó obitos volt s csak egyéni hibája tette szakgatóttá játékát: a kissé pathétikusabb részleteknél mesterkéltszínésszé lesz; ilyenkor a külső mimi kázása mintha semmi összefüggésben nem volna a drámai tartalommal. Ezt könnyen leszokhatja, ha megmarad eredeti természetességében.

A *János vitéz* még hétfőn is vonzotta a közönséget. Különösen a törvényhatósági közgyűlés tagjai nagy számban jelentek meg. Kedveskedett is nekik *Miklós* rögtönzéseivel, mely ugyan a bizottsági tag uraknak nem ártott; de már a művészet tiltakozik ez ellen, plane az igazgató részéről. Cimszerepben *M. Erdélyi* Cornelia hatással játszott, sok tapsot aratott. *Iluska Fehérvary* Etus játékával csak kedvesebb lett. *Székely* is kellő érzéssel adta Bagót. A játék összhangzatos volt.

Keddén Dr Gombosné „A Nagyenyedi két fűzfája” aratott nagy karzati tapsokat. A Jókai tehetsége itt is gyönyörködtetett; de amit Dr Gombosné adott a darabhoz, az magán viseli az asszonyi munka jellegét. *Inke*, *Székely*, *Uti* Gizella és *Erdélyi* Cornelia vitték a főbb szerepeket elég jó alakítással. Szerdán az Ocskai brigadérost és

Katinka grófnőt adták; ezekről jövő számunkban,

Ujból kell kérnünk a színészeket arra, hogy szerepüket jól megtanulják s a közönséget arra, hogy pártolja melegebben a törekvő társulatot.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

U. Z. F. A. cikkelynek a folytatását is kérjük beküldeni, hogy így az egész közleményt előre áttekinthessük. Addig nem nyilatkozhatunk semmilyen irányban. Szíves üdvözlét.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

639—1905. végrh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. 594 l. számú végzése következtében Dr Papp Ferenc ügyvéd által képviselt Simén István homoródszentmártoni lakos javára, Czernák Lajos és társa ellen 54 K s jár. erejéig 1905 évi november hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 850 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: I. homoródszentmártoni lakos Simén Mihálynál 1 tehén. II. lokodi Czernák Lajosnál 2 tehén, 1 borjú, 2 ló, 1 szekér és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnak 1905 évi V. 362/2. sz. végzése folytán 54 K tőkekövetelés, ennek 1905. évi szeptember hó 10-ik napjától járó 5 százalékos kamatai, 1/2, százalékos váltódíj és eddig összesen 79 K 92 fill-erben bírólag már megállapított költségek erejéig Homoródszentmártonban, alperesnél 1905. december 29-én d. e. 8 órája és Lokodban alperesnél leendő megtartására 1905. évi december hó 29-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1905. dec. 12.

POLLAK IGNÁC,

304. kir. bir. végrehajtó.

1549—905. sz.

HIRDETMÉNY.

Székelykeresztur nagyközség előljárosága közhírré teszi, hogy Székelykeresztur község piaci es helyi-péNZ szedési joga 1906 január hó 1-től december 31-ig terjedő időre 1905. december 21-én d. e. 9 órakor nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 6000 K. Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Székelykeresztur, 1905. dec. 16. JAKABHÁZI, bír. CSIKI, jegyző.

A székelyudvarhelyi zálogkölcson intézet feletti

udvari lakás

bérbe azonnal kivehető. Értekezhetni Gyarmathy Ferenc ügyvédnél. 300. 1—3.

Kiadó koresma.

H.-Oklándon a községi koresma családi viszonyok miatt alberletbe azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás a bérlőnél Oklándon nyerhető.

Eladó tiszta borok.

Alólírott van szerencsém a nagy-
erdemű közönség tudomására hozni,
hogy Kossuth-utca 33. házszám
alatti pincében Gyulafehérvár kö-
rül termelt hegyaljai boraim van-
nak eladók, u. m.:

1902 évbeli 6 fok erős hektója 70 K.
1903. évbeli 6 fok 4 százalékos

erős hektója 70 K.
1904 évbeli 6—9 százalékos erős
hektója 80 K.

Teljesen adómentesen.
Bármely nappali órákban megte-
kinthetők. A bor tisztaságáért és
valódiságáért szavatosságot vállaltok.

Hordóslag olcsóbb árak!

Rápolti Károly.

Fűszer, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 3 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő
eredménytel használják: hurutos bán-
talmakban, idült hörghurutban, a gümö-
kór lerakódásának első stádiumában, a
gyomor rendellenes működésében, a máj-
működés és epekészítés rendelleneséi-
ben, az epekövek eltakarítását szembe-
tűnően könnyíti, a bélhurut minden ne-
meiben, a nyálkás aranyérben, hasszervi
dugulásokban, huykó képződésében,
mézes huygárban, görvél- és mirigyda-
gokban, angolkóros csontlágylás- és
sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő
ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-
ként háromszor friss töltés! — Raktár
SZENTPÉTERY GERGELYNÉL,
Székelyudvarhelyt

Készlet Fokut vize 14 fillér!

Boros-forrás borviz 8 fillér

Kérem a cégre ügyelni!

Aki társat, pénzt,
kölesönt stb.
keres, o o o o o o
Aki gyorsan és elő-
nyösen házat-
birtokot, üzletet, árut
venni vagy eladni akar,
Aki bármiféle ál-
lást vagy fog-
lalkozást keres, o o o
Aki lakást, üzletet,
birtokot stb.
berbe venni vagy adni
kiván, o o o o o o
**biztosan és leg-
gyorsabban eléri cél-
ját, ha igénybe veszi**

„SZEKELY-UDVARHELY”
apró hirdetés rovatát.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza
Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

NAGY KARÁCSONI VÁSÁR!

Mélyen leszállított árak mellett!

December hó végéig, esetleg míg a készlet tart.
85—120 cm. ruha gyapju-posztók ezelőtt 55 és 1 frt 20,
most 35 és 60 kr.
120 cm. széles Angol ruha-posztó ezelőtt 1 frt 25 és
1 frt 40, most 56, 75, 85 és 95 krajcár.
Divatos blousnak valók 2—3 metres darabban most 75,
85, 1 és 1 frt 20-ig.
Merina Delám szövet ezelőtt 40 kr., most csak 28 kr.
Finom francia gyapju Delám ezelőtt 90, most 55 és 65 kr.
Elsőrendű sport flanel 13 kr.
1 vég 23 metr kitűnő angol flanel vászon ezelőtt 9 frt.
50, most 5 frt.
1 vég 14 mtr 150 cm. lepedő-vászon ezelőtt 9 frt 80,
most 6 frt 50 kr.

Utí bóröndök a legnagyobb választékban.

Nagy választék nyakkendők- és kalapokban

KARÁCSONI ÉS ÚJÉVI VÁSÁR**Karácsoni és újévi üdvözetek!**

Helybeli színes és más művészi képes levelező-
lapok, üdvözlő-kártyák nagy választékban vannak.

NÉVJEGYEK a legújabb divat szerint, olcsó
áron már most megrendelhetők.

Litografált névjegyek!

Névjegy - borítékok!

LEVÉLPAPIROSOK

diszes dobozokban óri-
ási választékban, min-
den igényeknek meg-
felelő minőségben.

HEGEDÜK hurok és mindenféle fel-
szerelések. Fonográfok és
gramfonok s ezekhez hengerek, lemezek és tűk.

Mesés- és képeskönyvek
elbeszélések, regények és diszművek diszes sorozatai.

Olcsó és diszes emléktárgyak!

Pénzes tárcák és erszények, szivar-, szivarka-,
dohánytárcák és szelencék nagy választékban.

Diszes iskolai táskák, szijjak **KÉZITÁSKÁK**
tolltartók nagy választékban.

Írószerek, tolldobozok,
diszes zsebben hord-
ható és íróasztali

TENTATARTÓK,

valamint más szebbnél
szebb emlék tárgyak.

RAJZESZKÖZÖK

Festékek, rajzminták, rajztömbök nagy választék-
ban. — Színes ironok mindenféle változatban.

EMLÉK-KÖNYVEK
fénykép- és levelezőlap-albumok

jegyzékkönyvecskek (notes) diszes kiállításban kaphatók.

NÉVJEGYEK, DISZLEVÉLPAPIROSOK

MESES- ÉS EMLÉKKÖNYVEK, ALBUMOK

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA SZEKELYUDVARHELY**A DRAGOMÁN CÉG**

tisztelettel tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a Frölich-téle ujonnan épült üzletek
baloldali részén a legnagyobb igényeknek megfelelő

KARÁCSONI ÉS ÚJÉVI BAZÁRT

nyitott. Valamint tisztelettel tudatja azt is, hogy a Kossuth-utcai főüzletében is minden né-
ven nevezendő cikkek a legnagyobb választékban

A LEGMÉRSEKELTEBB ÁRON SZEREZHETŐK BE.